

[Hem](#) > ... > [Domstolsförfaranden](#) > [Digitaliseringsförordningen – Underrättelser Från Medlemsstaterna](#) > [Italy](#)Innehåll inlagt av
Italien

Digitaliseringsförordningen – underrättelser från medlemsstaterna

Italien

Den här sidan innehåller information om medlemsstaternas underrättelser i
enlighet med förordning (EU) nr 2023/2844.

1. Nationella it-portaler för kommunikation med domstolar eller andra myndigheter

Italien har inrättat och tagit i drift en portal som ger användare och yrkesverksamma tillgång till telematiska rättstjänster, den s.k. portalen för telematiktjänster ([Portale dei Servizi Telematici - PST](#)). Portalen innehåller länkar till andra resurser för samverkan i civilrättsliga och straffrättsliga frågor, bland annat "Domstolen online" ([Tribunale Online](#)), som gör det möjligt för personer som deltar personligen i förfaranden för frivillig rättsvård att lämna in inlagor och handlingar elektroniskt, utan att behöva lämna in dem i pappersform.

PST består av ett offentligt område och ett begränsat område som är åtkomligt genom autentisering. För närvarande är autentisering tillåten med hjälp av ett smartkort [nationellt tjänstekort (*Carta Nazionale dei Servizi* – CNS) eller ett elektroniskt id-kort (*Carta di Identità Elettronica* – CIE), ett multiservicekort för rättsväsendet (modell AT)] eller via SPID – det offentliga systemet för digital identitet (*Sistema Pubblico di Identità Digitale*).

2. Nationell lagstiftning om videokonferens i frågor på privaträttens område

Tillämplig rättslig ram

Efter de nödgärder som vidtagits för att hantera pandemikrisen har användningen av audiovisuella länkar på distans för att hålla civilrättsliga förhandlingar på distans blivit en permanent funktion (lagdekret nr 149 av den 10 oktober 2022). Videokonferenser föreskrivs och regleras således i artikel 127-a i civilprocesslagen (förhandling via audiovisuella länkar), som har följande lydelse: *Domstolen får föreskriva att förhandlingar, inbegripet offentliga förhandlingar, ska hållas på distans via audiovisuella länkar, där de enda personer som behöver närvara vid förhandlingen är advokaterna, parterna, den allmänna åklagaren och biträden vid domstolen. Den åtgärd som avses i första stycket ska anmälas till parterna senast 15 dagar före förhandlingen. Varje part i förfarandet får inom fem dagar efter meddelandet om förhandling på distans begära att förhandlingen ska hållas genom fysiska möten. Domstolen ska, med beaktande av nyttan och vikten av parternas närvaro med hänsyn till de åtgärder som ska vidtas vid förhandlingen, inom fem dagar besvara begäran genom ett beslut som inte kan överklagas och får även besluta att förhandlingen ska hållas i närvaro av de parter som har begärt detta och via audiovisuell länk för övriga parter. Även de sistnämnda kan välja att delta fysiskt. Om det finns särskilda skäl till skyndsamhet, som domstolen ska ange i åtgärden, får de tidsfrister som avses i andra stycket förkortas. I italienska civilrättsliga förfaranden kan därför förhandlingen genomföras med hjälp av audiovisuella länkar på distans – dvs. genom videokonferens – där endast advokaterna, parterna, åklagarmyndigheten och domstolens biträdande ledamöter behöver vara närvarande, dvs. om inga vittnen ska höras, eftersom vittnen alltid måste höras av domstolen genom fysisk närvaro. Därav följer att videokonferens inte är tillåten när vittnen ska höras av italienska domstolar. Italiens nationella lagstiftning innehåller för*

närvarande inga uttryckliga bestämmelser om videokonferenser i gränsöverskridande förfaranden. I synnerhet finns det ingen uttrycklig bestämmelse om att en av parterna eller deras ombud inte får närvara på distans när de befinner sig i en annan medlemsstat. Förfarandena för att genomföra förhandlingen på distans fastställs i artikel 196-k i genomförandebestämmelserna till civillagen, som lyder enligt följande: Den förhandling som avses i artikel 127-a i lagen ska hållas på ett sådant sätt att det kontradiktoriska förfarandet skyddas och parternas effektiva deltagande säkerställs och, om förhandlingen inte är offentlig, dess sekretess. Artikel 84 ska tillämpas. I förhandlingsprotokollet ska identitetsuppgifterna från deltagarna i förhandlingen antecknas, genom vilka man måste försäkra sig om att inga obehöriga personer är anslutna på distans eller befinner sig på de platser från vilka deltagarna i förhandlingen är anslutna. Deltagarna i förhandlingen ska ha sin kamera på under hela förhöret. De får inte spela in förhandlingen. Den plats från vilken domaren ansluter till förhandlingen ska i alla avseenden anses utgöra rättssalen, och förhandlingen ska anses hållas vid den domstol där förfarandet pågår. Generaldirektören för information och automatiserade system vid justitieministeriet ska utfärda bestämmelser som identifierar och reglerar de audiovisuella länkarna på distans för att hålla förhandlingen och de sätt på vilka det kan säkerställas att den förhandling där målet diskuteras är offentlig.

Denna primärlagstiftning åtföljs av detaljerade genomförandebestämmelser, som består av de administrativa åtgärder som utfärdats av generaldirektören för automatiserade informationssystem vid justitieministeriet.

De viktigaste inslagen i Italiens tillämpliga rättsliga ram på detta område sammanfattas nedan.

1. Vem och när

Domstolen får föreskriva att förhandlingen ska hållas via videokonferens, där de enda personer som behöver närvara vid förhandlingen är advokaterna, parterna, den allmänna åklagaren och domstolens biträdande ledamöter.

2. Invändning

Alla parter (förutsatt att de inte är frånvarande) får begära att förhandlingen ska hållas genom ett fysiskt möte. Domstolen får, efter att ha vägt nyttan och vikten av att parterna närvarar fysiskt mot de skyldigheter som ska fullgöras vid förhandlingen, genom ett beslut som inte kan överklagas förordna att förhandlingen ska hållas fysiskt eller i hybridform.

3. Kontradiktoriskt förfarande genom kommunikation i realtid

En förhandling som hålls via videokonferens ska genomföras på ett sätt som garanterar ett kontradiktoriskt förfarande, säkerställer parternas faktiska deltagande och – om förhandlingen inte är offentlig – bevarar dess konfidentialitet.

4. Garantier

Förhandlingsprotokollet ska innehålla deltagarnas bekräftelse av sin identitet och deras försäkran om att det inte finns några kopplingar till obehöriga personer och att inga sådana personer befinner sig på de platser från vilka deltagarna är anslutna. Deltagarna måste hålla sin kamera på under hela förhandlingen och får inte spela in förhandlingen.

5. Dematerialisering av förhandlingar

Den plats från vilken domstolen ansluter till förhandlingen ska i alla avseenden anses utgöra rättssalen, och förhandlingen ska anses hållas vid den domstol där förfarandet pågår.

6. Avgifter

Inga statliga avgifter uttas fördeltagande i förhandlingar via videokonferens.

Allmänna upplysningar

Den ovan beskrivna lagstiftningen om videokonferenser gäller även för gränsöverskridande förhandlingar, såvida de inte undantas genom EU:s förordningar eller internationella konventioner.

Videokonferenser får användas i civil-, familje- och handelsrättsliga förfaranden, i de fall och inom de gränser som fastställs i relevant lagstiftning.

För att garantera rätten till effektiv och lika tillgång till rättslig prövning, respekt för det kontradiktoriska förfarandet, jämlikhet i medel, möjlighet att lägga fram bevisning och argumentera för sin sak samt ett rättvist förfarande i tvistemål, föreskrivs det uttryckligen att en förhandling som hålls via videokonferens ska genomföras på ett sätt som garanterar ett kontradiktoriskt förfarande, säkerställer parternas faktiska deltagande och – om förhandlingen inte är offentlig – bevarar dess konfidentialitet. Förhandlingsprotokollet ska innehålla deltagarnas bekräftelse av sin identitet och deras försäkran om att det inte finns några kopplingar till obehöriga personer och att inga sådana personer befinner sig på de platser från vilka deltagarna är anslutna.

Deltagarna måste hålla sin kamera på under hela förhandlingen och får inte spela in förhandlingen.

Förhandlingen kan hållas med alla parter som är anslutna på distans via videokonferens, inklusive domaren. Om förhandlingen är offentlig kommer domstolsregistratören att publicera en länk som skapats av applikationen Teams i ett särskilt avsnitt på domstolens institutionella webbplats, som visar länkarna för att delta i offentliga förhandlingar på distans.

Den publicerade länken ska åtföljas av förfarandets allmänna ärendenummer för att möjliggöra en exakt identifiering av ärendet för tredje man. Länken tas bort från domstolens webbplats av domstolsregistratören i slutet av den offentliga förhandlingen. En krypterad kanal med asymmetrisk krypteringsalgoritm används för att ansluta till förhandlingen.

Tekniska överväganden och interoperabilitet

I Italien har domstolar och förvarsanläggningar videokonferensutrustning.

Följande verktyg/plattformar används särskilt för att genomföra förhandlingar via videokonferens:

- En skräddarsydd version av Avaya Equinox med en krypterad kommunikationskanal, skapad i ett särskilt telematiknätverk inom det gemensamma rättsliga nätverket (Rete di Giustizia Unitaria), med ett kontrollrum som övervakar verksamheten och ett särskilt förvaltnings- och kontrollsystem på den rättsliga förvaltningens infrastruktur, tillgängligt i ett stort antal rättssalar för brottmål.
- Microsoft Teams, utan administratörs-/kontrollcentral, med hybrid molnhantering och kontrollsystem i datacentraler med flera användare belägna inom Europeiska unionens territorium (Irland och Nederländerna), som förvaltas av Generaldirektoratet för automatiserade informationssystem vid Justitiedepartementet, som är den enda innehavaren av åtkomstnycklar för sessionsloggar, för de rättssalar som ännu inte är utrustade med Avaya Equinox-systemet.

Kompatibiliteten mellan dessa system och den anslutningsprogramvara som används av videokonferensdeltagare säkerställs. Windows 10-enheter är direkt kompatibla med Microsoft Teams.

Webcam Max Hub och Innex Cube är de vanligaste enheterna i italienska virtuella och hybrida förhandlingar (90 % av det totala antalet rättssalar). Alla rättssalar i brottmål är utrustade med certifierad och kompatibel utrustning. Avaya Equinox Multi-Video Conferencing-system har skräddarsytt för att vara kompatibelt.

För att alla deltagare i sammanträdet, särskilt domaren, ska se varandra och se både den talare som ställer frågor eller gör uttalanden och åhörarnas reaktioner under videokonferensen, måste alla webbkameror i brottmålsförhandlingar samtidigt visa domarna och alla parter som är närvarande i rättssalen eller är uppkopplade på distans, för att efterlikna upplevelsen av förhandlingar som hålls fysiskt.

Det italienska justitieministeriet planerar att tillhandahålla en liknande tjänst vid förhandlingar i tvistemål.

För deltagare som inte talar italienska flytande föreskrivs i italiensk lag tvåvägstolkning av professionella tolkar. För ytterligare stöd finns även verktyg för automatisk översättning och transkribering i realtid.

För att förbättra tillgängligheten har vissa rum i förvarsenheter utrustats med hjälpmedel för personer med nedsatt rörlighet eller nedsatt hörsel. Dessutom har Microsoft Teams och Windows 10 egna verktyg för tillgänglighet.

3. Nationell lagstiftning om videokonferens i frågor på straffrättens område

1. Vem och när

Användning av videokonferenser föreskrivs i följande fall:

- När de personer som är frihetsberövade eller internerade på en plats utanför domstolens behörighet eller som är föremål för säkerhetsåtgärder samtycker till detta.
- När domstolen ska anordna förhör med vittnen, sakkunniga och enskilda, om parterna är överens om detta.
- På domstolens eget initiativ, för att höra infiltratörer, informatörer och de personer som är anklagade för brotten i fråga eller relaterade brott.

2. Var – deltagande på distans

Behörighet för förhandlingen eller handlingen tillhör domstolen. En eller flera personer får dock delta på distans, via audiovisuell länk, från en annan rättslig myndighet eller från en polismyndighet som fastställts av den rättsliga myndigheten, eller från en annan plats, om den rättsliga myndigheten har gett sitt tillstånd.

Fångar och andra frihetsberövade personer, personer som sitter i häkte i väntan på rättegång eller efter gripande måste ansluta sig från den anläggning där de hålls frihetsberövade. Advokater ska ansluta sig från sina kontor eller från en annan lämplig plats.

3. Kontradiktoriskt förfarande genom kommunikation i realtid

Den audiovisuella länken måste vara sådan att den skyddar det kontradiktoriska förfarandet och parternas faktiska deltagande i förhandlingen, och säkerställer att alla deltagare från de olika platserna kan se och höra varandra samtidigt och på ett effektivt sätt. Offentliga förhandlingar måste ges lämplig publicitet.

4. Garantier

Audiovisuell registrering av handlingen eller förhandlingen ska alltid tillhandahållas. Advokaternas eller deras ersättares rätt att närvara på klientens plats garanteras alltid.

Rätten för advokater eller deras ersättare att konsultera varandra och sin klient konfidentiellt med hjälp av lämpliga tekniska hjälpmedel garanteras alltid.

Som huvudregel ska en domares eller allmän åklagares biträdande personal vara närvarande på den plats där de personer som utför handlingen eller deltar i förhandlingen är anslutna på distans, för att bekräfta deras identitet och upprätta protokoll över förfarandet.

Justitieministeriet säkerställer att telematikförbindelser med domstolarna sker via lämpliga kommunikationsnät eller kommunikationskanaler för att säkerställa dataöverföringens integritet och säkerhet.

5. Avgifter

Inga avgifter ska betalas till staten för att delta i förhandlingar via videokonferens.

6. Allmänna upplysningar

Den ovan beskrivna lagstiftningen om videokonferenser gäller även för gränsöverskridande förhandlingar, såvida de inte undantas genom EU:s förordningar eller internationella konventioner.

Videokonferenser är tillåtna i straffrättsliga förfaranden, i de fall och inom de gränser som fastställs i relevant lagstiftning.

Ett uttryckligt krav är att den audiovisuella förbindelsen måste vara sådan att den skyddar det kontradiktoriska förfarandet och parternas faktiska deltagande i förhandlingen, och säkerställer att alla deltagare på de olika platserna kan se och höra varandra samtidigt och på ett effektivt sätt. Offentliga förhandlingar måste ges lämplig publicitet.

Deltagarna måste ha sin kamera påslagen under hela förhandlingen och får inte spela in förhandlingen.

Lagen garanterar partens rätt att biträddas av en advokat före och under förhandlingen. Sekretessen för kommunikation mellan advokater och klienter under förhandlingen garanteras.

Vid förhandlingar som sker via Microsoft Teams garanteras sekretess via grupprum. Vid förhandlingar via Avaya Equinox Multi-Video Conferencing tillhandahålls den separata kanalen av ett VoIP-system.

För internationella framställningar om rättslig hjälp används telefoni på PSTN-linjer (Public Switched Telephone Network) på det nummer som tillhandahålls av den utländska myndigheten.

Förhandlingen ska offentliggöras, såvida det inte är förbjudet enligt lag, eftersom förhandlingen alltid äger rum med den domare som är fysiskt närvarande i en rättssal som är tillgänglig för allmänheten, och audiovisuella system används uteslutande för vissa parter deltagande på distans i förfarandet.

Tekniska överväganden och interoperabilitet

I Italien har domstolar och förvarsanläggningar videokonferensutrustning.

Följande verktyg/plattformar används särskilt för att genomföra förhandlingar via videokonferens:

- En skräddarsydd version av Avaya Equinox med en krypterad kommunikationskanal, skapad i ett särskilt telematiknätverk inom det gemensamma rättsliga nätverket (Rete di Giustizia Unitaria), med ett kontrollrum som övervakar verksamheten och ett särskilt förvaltnings- och kontrollsystem på den rättsliga förvaltningens infrastruktur, tillgängligt i ett stort antal rättssalar för brottmål.
- Microsoft Teams, utan administratörs-/kontrollcentral, med hybrid molnhantering och kontrollsystem i datacentraler med flera användare belägna inom Europeiska unionens territorium (Irland och Nederländerna), som förvaltas av Generaldirektoratet för automatiserade informationssystem vid Justitiedepartementet, som är den enda innehavaren av åtkomstnycklar för sessionsloggar, för de rättssalar som ännu inte är utrustade med systemet Avaya Equinox.

Kompatibiliteten mellan dessa system och den anslutningsprogramvara som används av videokonferensdeltagare säkerställs. Windows 10-enheter är direkt kompatibla med Microsoft Teams.

Webcam Max Hub och Innex Cube är de vanligaste enheterna i italienska virtuella och hybrida förhandlingar (90 % av det totala antalet rättssalar). Alla rättssalar i brottmål är utrustade med certifierad och kompatibel utrustning. Systemet Avaya Equinox Multi-Video Conferencing har skräddarsytt för att vara kompatibelt.

För att alla deltagare i sammanträdet, särskilt domaren, ska se varandra och se både den talare som ställer frågor eller gör uttalanden och åhörarnas reaktioner under videokonferensen, måste alla webbkameror i brottmålsförhandlingar samtidigt visa domarna och alla parter som är närvarande i rättssalen eller är uppkopplade på distans, för att efterlikna upplevelsen av förhandlingar som hålls fysiskt.

För deltagare som inte talar italienska flytande föreskrivs i italiensk lag tvåvägstolkning av professionella tolkar. För ytterligare stöd finns även verktyg för automatisk översättning och transkribering i realtid.

För att förbättra tillgängligheten har vissa rum i förvarsenheter utrustats med hjälpmedel för personer med nedsatt rörlighet eller nedsatt hörsel. Dessutom har Microsoft Teams och Windows 10 egna verktyg för tillgänglighet.

Förhandlingar genom videokonferens regleras – även för misstänkta eller tilltalade personer – i första hand av artikel 24 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, enligt vilken det endast är tillåtet i utredningssyfte, dvs. för att ta upp en misstänkt eller tilltalad persons utsaga, och således inte för att enbart delta i förfarandet. Dessutom krävs den misstänktes eller tilltalades samtycke till att höras via videokonferens. Att inte ge sitt samtycke anges i artikel 24.2 a i direktivet som ett av (de frivilliga) skälen för att vägra verkställa en utredningsorder.

När det gäller bestämmelserna i nationell rätt fastställs de allmänna reglerna i den nya avdelningen II-a i straffprocesslagen, som infördes genom artikel 8.1 i lagdekret nr 150 av den 10 oktober 2022, med verkan från och med den 30 december 2022, i enlighet med artikel 99-a.1 i lagdekret nr 150/2022, som lades till genom

artikel 6.1 i lagdekret nr 162 av den 31 oktober 2022, som med ändringar omvandlades till lag genom lag nr 199 av den 30 december 2022.

Mot bakgrund av de senaste bestämmelserna i lagdekret nr 31 av den 19 mars 2024 regleras denna fråga för närvarande av artiklarna 133-a och 133-b i straffprocesslagen, som föreskriver följande:

Artikel 133-a Allmänna bestämmelser

Om inte annat föreskrivs ska bestämmelserna i artikel 133-b tillämpas när den rättsliga myndigheten föreskriver att en handling ska utföras på distans eller att en eller flera parter ska delta på distans i utförandet av en handling eller i genomförandet av ett förhör.

Artikel 133 b Förfaranden och garantier för deltagande på distans

- 1. Om den rättsliga myndigheten föreskriver att en handling ska utföras på distans eller att en eller flera parter ska delta på distans i utförandet av en handling eller genomförandet av ett förhör, ska den utfärda ett motiverat beslut. Om beslutet inte utfärdas under förhöret, ska det delges parterna tillsammans med den åtgärd som fastställer datumet för utförandet av handlingen eller hållandet av förhöret, minst tre dagar före detta datum, utom i brådskande fall, utan att det påverkar behovet av att säkerställa att advokaten kan utöva de rättigheter som avses i punkt 7. Beslutet ska också delges de berörda myndigheterna.*
- 2. I de fall som avses i punkt 1 ska en audiovisuell länk upprättas mellan rättssalen eller domstolen och den plats där de personer som utför handlingen eller deltar i förhöret på distans befinner sig. Den plats där de personer som utför handlingen eller deltar i förhöret på distans befinner sig ska anses vara rättssalen.*
- 3. Under hot om ogiltighet ska den audiovisuella länken upprättas på ett sådant sätt att den skyddar det kontradiktoriska förfarandet och parternas faktiska deltagande i förhandlingen, och säkerställer att alla deltagare från de olika platserna kan se och höra varandra samtidigt och på ett effektivt sätt. Vid en offentlig förhandling ska lämpligt offentlighöjande av de handlingar som utförs på distans säkerställas. Audiovisuell registrering av handlingen eller förhandlingen ska alltid tillhandahållas.*
- 4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 5, 6 och 7 ska de personer som utför handlingen eller deltar i förhandlingen på distans ansluta sig från en annan rättssal eller poliskontor som utsetts av den rättsliga myndigheten efter att ha kontrollerat att lämplig teknisk utrustning finns tillgänglig och att de logistiska kraven för den audiovisuella länken är uppfyllda.*
- 5. Fångar och internerade, personer som är häktade eller anhållna eller tillfälligt frihetsberövade ska, när de utför handlingen eller deltar i förhandlingen på distans, koppla upp sig från det häkte där de hålls.*
- 6. Efter att ha hört parterna får den rättsliga myndigheten tillåta att de personer som utför handlingen eller deltar i förhandlingen på distans kopplar upp sig från en annan plats än den som avses i punkt 4.*
- 7. Advokater ska ansluta sig från sina kontor eller från en annan lämplig plats. Under alla omständigheter garanteras advokaternas eller deras ersättares rätt att närvara på den plats där klienten är närvarande. Rätten för advokater eller deras ersättare att konsultera varandra och sin klient med hjälp av lämpliga tekniska hjälpmedel garanteras alltid.*
- 8. I de fall som avses i punkterna 4 och 5 och – såvida inte den rättsliga myndigheten föreskriver något annat – i det fall som avses i punkt 6, ska ett biträde vid domstolen eller den allmänna åklagaren, som kan väljas bland de biträden som tjänstgör vid den domstol som avses i punkt 4, eller en rättspolistjänsteman – som företrädesvis ska tillhöra personalen vid rättspolisens avdelningar och som inte för närvarande eller tidigare är involverad i utrednings- eller skyddsarbete rörande den tilltalade eller i samband med de omständigheter som hänför sig till den personen – ska vara närvarande på den plats där de personer som utför handlingen eller som deltar i förhandlingen på distans befinner sig, och ska intyga deras identitet och upprätta en rapport om de åtgärder som vidtagits i enlighet med artikel 136. Rapporten ska också intyga att bestämmelserna i punkt 3 första meningen och punkt 7 andra och tredje meningarna har följts, vilka försiktighetsåtgärder som har vidtagits för att säkerställa att förhandlingen sker på ett korrekt sätt med avseende på den plats där personen befinner sig och att det inte finns några hinder eller begränsningar för utövandet av personens rättigheter och befogenheter.*

Ytterligare regler om deltagande på distans fastställs i bestämmelserna nedan.

I förundersökningsskedet föreskrivs i artikel 360.3-a i straffprocesslagen, som infördes genom artikel 18.1 a i lagstiftningsdekret nr 150 av den 10 oktober 2022, att åklagaren får ge den person som är föremål för förundersökning, brottsoffret och advokater och expertvittnen, om detta begärs, tillstånd att delta på distans vid

utseendet av en sakkunnig eller i tekniska utredningar som inte kan upprepas.

Enligt artikel 370.1-a i straffprocesslagen, som infördes genom artikel 18.1 d.1 i lagstiftningsdekret nr 150 av den 10 oktober 2022, får den allmänna åklagaren föreskriva att förhöret med den misstänkte, även om det har delegerats till kriminalpolisen, ska genomföras på distans, med förbehåll för den misstänktes och dennes advokats samtycke.

När det gäller rättspolisens verksamhet föreskrivs, förutom i det ovannämnda fallet, i artikel 350.4-a i straffprocesslagen, som infördes genom artikel 17.1 b i lagstiftningsdekretet av den 10 oktober 2022, att "förhör i utredningssyfte" (*sommarie informazioni*) av den misstänkte får genomföras på distans. Svarandens deltagande på distans föreskrivs dessutom uttryckligen i följande fall: Överprövning av beslut om tvångsåtgärder enligt artikel 309 (8-a) i straffprocesslagen. Utlämningsförfaranden enligt artikel 703.2 i straffprocesslagen eller, vid gripande, artikel 717.2 i straffprocesslagen. När det gäller rättegångsstadiet gör artikel 496.2-a i straffprocesslagen, som infördes genom artikel 30.1 g i lagstiftningsdekret nr 150 från 2022, det möjligt för vittnen, sakkunniga, tekniska rådgivare, tilltalade i relaterade förfaranden och privata parter att förhöras på distans, på begäran av domstolen, med parternas samtycke och om inte annat föreskrivs i en särskild lagbestämmelse.

En motsvarande bestämmelse har införts i artikel 422.2 i straffprocesslagen, ändrad genom artikel 23.1 h i lagdekret nr 150 från 2022, för insamling av ytterligare bevis av förundersökningsdomaren. Med stöd av hänvisningen i artikel 441.6 i straffprocesslagen gäller denna bestämmelse även summariska rättegångar (*giudizio abbreviato*).

Den berörda personens deltagande på distans föreskrivs också uttryckligen i följande fall: Vid övervakningsförfaranden: artikel 678.3.2 i straffprocesslagen. Vid verkställighetsförfaranden: artikel 666.4 i straffprocesslagen.

Slutligen, när en tilltalad som är frihetsberövad utomlands inte kan överföras till Italien, regleras deltagande på distans av artikel 205-b i straffprocesslagen, som infördes genom artikel 16 i lag nr 367 av den 5 oktober 2001 och ändrades genom artikel 41.1 hh.1 och 41.2 i lagstiftningsdekret nr 150 av den 10 oktober 2022, med verkan från och med den 30 december 2022, i enlighet med artikel 6 i lagstiftningsdekret nr 162 av den 31 oktober 2022.

Artikeln fullständiga lydelse återges nedan.

Närvaro på distans vid rättegångar för svarande som är frihetsberövade utomlands.

1. *Tilltalade som är frihetsberövade utomlands och som inte kan överföras till Italien ska delta i förhandlingen via audiovisuell länk, om detta föreskrivs i internationella avtal och i enlighet med de regler som ingår i dessa. Artikel 133-b i lagen ska tillämpas på alla fall som inte uttryckligen regleras genom internationella avtal.*
2. *Deltagande via audiovisuell länk är inte möjligt om den utländska staten inte säkerställer att en advokat eller ersättare kan närvara på den plats där handlingen utförs eller om advokaten eller ersättaren inte kan tala privat med sin klient.*
3. *Den tilltalade ska ha rätt att anlita en tolk om han eller hon inte talar språket på den plats där handlingen utförs eller det språk som används för att ställa frågor till honom eller henne.*
4. *Om den tilltalade hålls i förvar utomlands får detta inte leda till att förhandlingen ställs in eller skjuts upp, om det är möjligt att delta i förhandlingen via en audiovisuell länk, om den tilltalade inte samtycker eller vägrar att närvara. Bestämmelserna i artikel 420-b i den lagen ska gälla i tillämpliga delar.*

Vittnen eller sakkunniga ska delta i en förhandling via audiovisuell länk enligt de förfaranden och villkor som föreskrivs i internationella avtal. Artikel 133-b i lagen ska tillämpas på alla fall som inte uttryckligen regleras.

4. Avgifter i förfaranden i frågor på privaträttens område

Enligt förordningen gäller anmälningsskyldigheten endast uppgifter som rör de förfaranden som avses i bilagorna 1 och 2 till förordningen, närmare bestämt de förfaranden i vilka den europeiska elektroniska åtkomstpunkten får användas.

De allmänna reglerna är dock de som anges i artiklarna 9–18-a i presidentdekret nr 115 av den 30 maj 2002 (konsoliderad lag om rättegångskostnader), samt i lagstiftningsdekret nr 116 av den 27 maj 2005 om ”Genomförande av direktiv 2003/8/EG om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister” som genomför ett annat lagstiftningsinstrument.

I italiensk rätt är presidentdekret nr 115/2002 (konsoliderad lag om rättegångskostnader (TUSG) den grundläggande lagstiftningskällan för alla rättegångskostnader som, under olika rubriker, måste bäras av privata parter för att få tillgång till rättslig prövning i civilrättsliga, handelsrättsliga och straffrättsliga frågor (med undantag för mål som rör rättshjälp). Se artikel 8 i TUSG).

Följaktligen innehåller nämnda presidentdekret de regler och instruktioner som ska ges till användare, vid tillämpningen av förordning (EU) 2023/2844, om de avgifter (kostnadsposter) som tas ut av den part som är inblandad i rättsliga förfaranden (även om de är gränsöverskridande) vid en nationell domstol.

Det handlar särskilt om följande:

Domstolsavgift (*contributo unificato*) – schablonmässiga förskott från privatpersoner till statskassan – kostnader för delgivning – avgifter för kopior och intyg

5. Registreringsavgift för handlingar som omfattas av registreringsskyldighet (presidentdekret nr 131 av den 26 april 1986).

Domstolsavgiften ska betalas ”för varje instans i civilrättsliga förfaranden – inklusive insolvensförfaranden och frivillig rättsvård – och i förvaltnings- och skatteförfaranden, med de belopp som anges i artikel 13 och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 10” (artikel 9 i TUSG). Avgiften ska betalas av den part som först väcker talan, lämnar in stämningsansökan eller, i expropriationsförfaranden, ansöker om överlåtelse eller försäljning av de berörda tillgångarna (artikel 14.1 i TUSG). Värdet av förfarandet, fastställt i enlighet med civilprocesslagen och utan beaktande av ränta, ska särskilt anges av parten inom ramen för yrkandet i stämningsansökan (Artikel 14(2) TUSG). En separat domstolsavgift ska betalas av den part som lämnar in en genkärsmål eller en fordran mot en medvarande, för in en tredje part i förfarandet eller frivilligt ansluter sig till förfarandet (artikel 14.3 i TUSG). Den ursprungliga domstolsavgiften måste kompletteras om fordran ändras eller kompletteras med en annan fordran för att öka målets värde (artikel 14.3 i TUSG). Om inte särskilda regler gäller för ett visst förfarande, ska ansökningsavgiften uppgå till de belopp som anges i artikel 13.1 a–g, beroende på målets värde (dvs. fordrans värde, även om det inte är fastställt). Dessa belopp får dock vara högre eller lägre vid särskilda förfaranden. I synnerhet ökar beloppen vid överklaganden (”ansökningsavgiften höjs med hälften”), förfaranden inför Högsta domstolen (”ansökningsavgiften fördubblas”) eller förfaranden som handläggs av de specialiserade kammare som avses i lagdekret nr 168 av den 27 juni 2003 (”ansökningsavgiften fördubblas”). Därutöver är ansökningsavgiften för fastighetsutmätning 278,00 euro. Vid andra verkställighetsförfaranden sänks ansökningsavgiften med hälften. För verkställighetsförfaranden där egendomen är värd mindre än 2 500 euro är avgiften 43,00 euro. För invändningsförfaranden avseende verkställighet är ansökningsavgiften 168,00 euro. Ansökningsavgiften minskas med hälften för de särskilda förfaranden som avses i avdelning IV, avdelning I, i civilprocesslagen, inklusive invändningar mot betalningsförelägganden och invändningar mot konkursdomar, och för enskilda privata eller offentliga arbetstvister (med undantag för helt undantagna tvister). För konkursförfaranden, som omfattar processen från beslutet om att försätta någon i konkurs till dess att ärendet avslutas, är ansökningsavgiften 851,00 euro. Å andra sidan tas ingen ansökningsavgift ut för att inge en fordran i en konkurs.

Särskilda undantag föreskrivs i nationell lagstiftning i artikel 10 i TUSG. Särskilt bestridandeförfaranden och interimistiska förfaranden, även under verkställighetsstadiet, som avser underhåll för barn, liksom övriga förfaranden som rör barn, är undantagna från skyldigheten att betala ansökningsavgift. Förfaranden rörande begränsad rättshandlingsförmåga, saknad rättshandlingsförmåga och utnämning av god man (*amministratore di sostegno*) är undantagna från skyldigheten att betala ansökningsavgift. Förfaranden för fastställande av frånvaro och antagen död. Frivillig rättsvård rörande barn, personer som har begränsad rättshandlingsförmåga eller personer som saknar rättshandlingsförmåga.

De schablonmässiga förskotten från enskilda till statskassan i civilrättsliga förfaranden (artikel 30 TUSG) består av en fast avgift (27,00 euro) som krävs enligt artikel 30 TUSG och som ska betalas av den part som först väcker talan, lämnar in stämningsansökan eller, i expropriationsmål, ansöker om överlåtelse eller försäljning av de

utmätta tillgångarna.

Avgifterna för delgivning av handlingar på begäran av parterna (artiklarna 32 ff. i TUSG) utgörs av reseersättning och traktamente som parterna ska betala till de exekutionstjänstemän som ansvarar för delgivningen. Den enhetliga avgiften (diritto unico) fastställs i artikel 34 i TUSG, medan reseersättningen fastställs i artikel 35 i TUSG.

I avvaktan på antagandet av den förordning som föreskrivs i artikel 40.1 i TUSG regleras avgifterna för kopior och intyg av artiklarna 266 ff. i TUSG. Dessa avgifter tas ut för utfärdande av kopior av handlingar i målet eller för utfärdande av intyg som begärs från domstolskansliet. Enligt artikel 40 i TUSG ska beloppet för avgiften för utfärdande av papperskopior vara minst 50 % högre än för utfärdande av elektroniska kopior. I alla händelser tas ingen avgift ut för en icke-bestyrt kopia när sådan kopia tas ut från den datoriserade målhistoriken av de personer som är behöriga att få tillgång till den. Avgiftsbeloppet för utfärdande av kopior av handlingar från handlingarna i målet, som inte är bestyrkta som riktiga kopior, anges i tabellen i bilaga 6 TUSG. Avgiftsbeloppet för utfärdande av bestyrkta kopior av handlingar anges i tabellen i bilaga 7 till TUSG. Avgiftsbeloppet för utfärdande av icke-papperskopior av handlingar anges i tabellen i bilaga 8 till TUSG. För utfärdande av papperskopior inom två dagar, antingen bestyrkta eller icke-bestyrt som bekräftade kopior, tredubblas avgiften (artikel 270 i TUSG). Avgifterna för kopior och intyg justeras vart tredje år på grundval av förändringen, mätt av ISTAT, i konsumentprisindex för familjer med arbetare och tjänstemän under de föregående tre åren, genom en åtgärd från justitieministeriet, i samförstånd med ekonomi- och finansministeriet (artikel 274 i TUSG). För närvarande fastställs beloppen i justitieministeriets dekret av den 9 juli 2021 (offentliggjort i Italiens officiella tidning nr 184 av den 3 augusti 2021).

Registreringsavgift ska betalas för de rättsliga handlingar och åtgärder som specifikt anges i artikel 37 i presidentdekret nr 131/1986 (konsoliderad lag om registreringsavgift), dvs. handlingar från den rättsliga myndigheten i civilrättsliga tvister som avslutar hela eller delar av förfarandet, omedelbart verkställbara förelägganden, verkställighetsbeslut avseende skiljedomar samt avgöranden som fastställer verkställbarheten av utländska domar. Sådana åtgärder omfattas av avgiftsskyldighet även om de vid tidpunkten för registreringen har överklagats eller fortfarande kan överklagas. Avgiften kan dock avräknas eller återbetalas om åtgärderna senare upphävs genom en lagakraftvunnen dom. Förlikningar utanför domstol där en statlig förvaltning är part anses likvärdiga med en lagakraftvunnen dom. Storleken på den avgift som ska tas ut för rättsliga handlingar som är föremål för registrering anges i artikel 8 i taxan som är fogad till den konsoliderade lagen om registreringsavgift.

Ovanstående bestämmelser gäller för följande:

- Gränsöverskridande tvister som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande och förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålförfarande samt förordning (EG) nr 805/2004 om inrättande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar.
- Förfaranden om erkännande, verkställighet eller vägran av erkännande enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, förordning (EU) nr 606/2013 av den 12 juni 2013 om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor, rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, rådets förordning (EU) nr 2016/1103 om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden, rådets förordning (EU) nr 2016/1104 om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, samt rådets förordning (EU) nr 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsfrågor och frågor om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn.
- Förfarandena för utfärdande, rättelse och återkallande av de utdrag som avses i förordning (EG) nr 4/2009 (se ovan), det europeiska arvsintyget och de intyg som avses i förordning (EU) nr 650/2012 (se ovan), de intyg som avses i förordning (EU) nr 1215/2012 (se ovan), de intyg som avses i förordning

(EU) nr 606/2013 (se ovan), de intyg som avses i förordning (EU) nr 2016/1103 (se ovan) och förordning (EU) nr 2016/1104 (se ovan), de intyg som avses i förordning (EU) nr 2019/1111 (se ovan).

- Fordringar från utländska borgenärer i insolvensförfaranden enligt artikel 53 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden.
- Kommunikation mellan fysiska eller juridiska personer eller deras ombud till centralmyndigheterna enligt förordning (EG) nr 4/2009 (se ovan) och förordning (EU) nr 2019/1111 (se ovan) eller med de behöriga myndigheterna enligt kapitel IV i rådets direktiv 2003/8/EG om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister.

När det gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 655/2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur innehåller artikel 13.6-d i TUSG en särskild regel som anger storleken på den domstolsavgift som ska betalas för de olika gränsöverskridande tvister som omfattas av EU-förordningen.

I synnerhet ska följande belopp gälla för de tvister som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 655/2014 av den 15 maj 2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur:

1. De belopp som anges i artikel 13.1 b och 13.1 a för förfaranden enligt artiklarna 21 och 37 i förordning (EU) nr 655/2014.
2. De belopp som anges i artikel 13.3 för förfaranden enligt artiklarna 8, 33 och 35 i förordning (EU) nr 655/2014.
3. De belopp som anges i artikel 13.1 för förfaranden enligt artikel 34 i förordning (EU) nr 655/2014.
4. De belopp som anges i artikel 13.1 för förfaranden enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 655/2014.

Detta påverkar inte möjligheten för en part med otillräckliga medel att få rättshjälp, vilket föreskrivs och regleras i del III i presidentdekret nr 115/2002 (TUSG), genom tillämpning av artikel 24.3 i konstitutionen, där det föreskrivs att lämpliga åtgärder ska säkerställa att personer med otillräckliga medel har möjlighet att agera och försvara sig inför domstol.

I artikel 8 i TUSG föreskrivs särskilt följande: 1. Varje part ska betala kostnaderna för de processhandlingar som de utför eller begär och ska förskotta kostnaderna för de handlingar som är nödvändiga för förfarandet, när så anges i lag eller beslutas av domstolen. 2. Om parten är berättigad till rättshjälp ska kostnaderna förskottas av eller debiteras den statliga finansförvaltningen för senare betalning i enlighet med bestämmelserna i del III i denna konsoliderade lag.

I artikel 74 i den konsoliderade lagen om rättegångskostnader föreskrivs särskilt att rättshjälp ska beviljas i civilrättsliga, förvaltningsrättsliga och skatterättsliga förfaranden samt förfaranden för frivillig rättsvård, för att säkra rätten till försvar för medborgare med otillräckliga medel, förutsatt att deras anspråk inte är uppenbart ogrundade. Enligt artikel 75 i TUSG är tillgången till rättshjälp effektiv i varje instans och skede av förfarandet och för alla förfaranden, oavsett om de är härledda eller oavsiktliga och oavsett hur de är kopplade till förfarandet. Reglerna om rättshjälp gäller också, i tillämpliga delar, i verkställighetsskedet, vid domstolsprövning, omprövning och talan mot tredje man samt i mål om tillämpning av säkerhetsåtgärder eller förebyggande åtgärder och i mål vid övervakningsdomstolen (*tribunale di sorveglianza*), förutsatt att den berörda personen måste eller kan biträdas av en advokat eller ett expertvittne.

Rättshjälp beviljas medborgare med otillräckliga medel (artikel 74 i TUSG). I civilrättsliga förfaranden gäller rätten till rättshjälp för medborgare med otillräckliga medel även för utlänningar som är lagligen bosatta på det nationella territoriet, statslösa personer och ideella enheter eller sammanslutningar som inte bedriver ekonomisk verksamhet (artikel 119 i TUSG). Asylsökande kan också få rättshjälp om de inte har tillräckliga medel, i enlighet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951. En utländsk medborgare som har delgetts ett utvisningsbeslut kan få rättshjälp i domstol (artikel 142 i TUSG). Konkursbon kan få rättshjälp om de inte har tillräckliga tillgångar för att täcka domstolsavgifterna. Detta föreskrivs i artikel 144 i TUSG: "1. Om den delegerade domaren i ett förfarande där ett konkursbo är part utfärdar ett beslut som intygar att det saknas medel för att täcka rättegångskostnaderna, ska konkursboet anses vara berättigat till rättshjälp i enlighet med och för de syften som anges i denna del av den konsoliderade lagen, med undantag för eventuella regler som är oförenliga med beviljandet av rättshjälp."

Enligt artikel 76 i TUSG kan "rättshjälp beviljas varje person vars beskattningsbara inkomst enligt den senaste inkomstdeklarationen inte överstiger 12 838,01 euro". Enligt artikel 77 i TUSG ska inkomstgränserna för att beviljas rättshjälp justeras vartannat år utifrån förändringar i konsumentprisindex som offentliggörs av ISTAT.

Enligt artikel 76.4-c i TUSG har underåriga utan medföljande vuxen som är involverade i någon form i rättsliga förfaranden rätt att få information om att de kan utse en advokat efter eget val – även genom sin förordnade förmyndare eller den som utövar föräldraansvaret enligt artikel 3 punkt 1 i lag nr 184 av den 4 maj 1983, i dess ändrade lydelse – samt att de har rätt till rättshjälp i alla skeden och instanser av förfarandet i enlighet med gällande lagstiftning. Enligt artikel 76 punkt 4-c.1 i TUSG har underåriga barn, eller vuxna barn som är ekonomiskt beroende, rätt till rättshjälp om den ena föräldern har avlidit till följd av att ha dödats av den andra föräldern – oavsett om föräldrarna var gifta, juridiskt separerade eller skilda – eller av en registrerad partner, även om partnerskapet hade upplösts, eller av en person som var eller hade varit i ett nära och stabilt samboförhållande med den avlidna. Denna rätt till rättshjälp gäller även genom undantag från gällande inkomstgränser. Sådan behörighet genom undantag ska gälla för relevanta straffrättsliga förfaranden och för alla civilrättsliga förfaranden som härrör från brottet, inbegripet verkställighetsförfaranden.

För att få rättshjälp måste den berättigade personen ansöka hos det behöriga advokatsamfundet (artikel 78 i TUSG). Ansökan får göras när som helst under förfarandet, men innan den avslutas. Advokatsamfundet (COA – *Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) med territoriell behörighet (artikel 126 i TUSG) fattar beslut om ansökan, men den domstol som prövar målet har sista ordet (artikel 136 i TUSG).

Ett beslut om avslag på ansökan om rättshjälp kan överklagas i enlighet med artikel 99 i TUSG.

En återkallelse av rättshjälp kan bestridas i enlighet med artikel 170 i TUSG.

Rättshjälpsmottagarna kan välja sin advokat från de särskilda listor som upprättats för ändamålet och är befriade från samtliga rättegångskostnader (se artikel 131 TUSG).

Med andra ord täcker staten de kostnader som annars skulle ha belastat rättshjälpsmottagaren, såsom advokatarvoden, ersättning till sakkunniga och andra rättegångskostnader (t.ex. domstolsavgift i civilmål, avgifter för kopior och intyg, samt schablonmässiga förskott för delgivning på begäran av domstolen).

5. Elektroniska betalningsmetoder

En allmän vägledning för onlinebetalningar ([vademecum sui pagamenti telematici](#)) publiceras på portalen för telematiktjänster (PST).

Dessa onlinebetalningsmetoder kan också användas av personer bosatta i EU:s medlemsstater som inte är bosatta i Italien och som inte har ett konto hos en bank eller ett postkontor i Italien, eftersom de också kan användas av "oregistrerade" kreditkortsinnehavare.

6. Underrättelse om tidig användning av det decentraliserade it-systemet

För närvarande använder den italienska staten inte det decentraliserade systemet. Det pågår dock tekniska åtgärder för att – inom rimlig tid och under alla omständigheter inom de tidsfrister som fastställs i förordningen för varje del – möjliggöra användning av det decentraliserade systemet för de instrument som omfattas av den förordning som avses i bilaga II punkt 10 (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området) och bilaga I, punkt 3 (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande) och, vid tillämpning av artikel 25, för det instrument som avses i punkt 10 i bilaga I (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden).

7. Underrättelse om tidig användning av videokonferenser i frågor på privaträttens område

Italien kommer att bedöma om det är möjligt att genomföra artikel 5 om videokonferenser i frågor på privaträttens område inom de tidsfrister som anges i förordningen, i enlighet med de förfaranden som beskrivs ovan, trots att landet redan har infört lämpliga videokonferenssystem, med de egenskaper som beskrivs i

föregående punkter, som för närvarande är helt förenliga med de nationella reglerna.

8. Underrättelse om tidig användning av videokonferenser i frågor på det straffrättsliga området

Italien kommer att bedöma om det är möjligt att genomföra artikel 6 om videokonferenser i frågor på det straffrättsliga området inom de tidsfrister som anges i förordningen, i enlighet med de förfaranden som beskrivs ovan, trots att landet redan har infört lämpliga videokonferenssystem, med de egenskaper som beskrivs i föregående punkter, som för närvarande är helt förenliga med de nationella reglerna.

■ Senaste uppdatering: 09/04/2026

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.